

MILJØstyrelsen
Spildevand- og Vandforsyningskontoret
Miljøministeriet
International Enhed/EU-koordinationen

5. november 2003
J.nr.: M 1034-0004
MASK/8./SC/3.

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-KOORDINATIONSKONTORET
DEN 2. december 2003

GRUNDNOTAT

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om beskyttelse af grundvandet mod forurening.

KOM (2003) 550 endelig – 2003/0210 (COD)

Resumé:

Det er fastsat i vandrammedirektivets (2000/60/EF) artikel 17, at Europa-Parlamentet og Rådet skal vedtage specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med forurening af grundvandet.

De foranstaltninger, som er indeholdt i direktivforslaget, udmønter således eksisterende bestemmelser i vandrammedirektivet. I direktivforslaget opstilles kriterier for vurdering af god kemisk tilstand, kriterier for påvisning af en væsentlig og vedvarende stigning i forurening af grundvandet, og for fastlæggelse af udgangspunkt for at vende stigningen, samt foranstaltninger til at begrænse indirekte udledninger til grundvandet.

Som noget nyt i forhold til vandrammedirektivet fastsætter forslaget, at der skal etableres tærskelværdier for visse forurenende stoffer. Formålet er herigennem at understøtte grundvandsbeskyttelsen og at tilvejebringe et grundlag for at grundvandets tilstand kan vurderes på en sammenlignelig måde i medlemsstaterne, samt at beslutningstagning i forbindelse hermed kan harmoniseres.

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige merudgifter for hverken de decentrale myndigheder eller staten.

1. Status

Kommissionen sendte den 24. september 2003 ovennævnte forslag til Europa-Parlamentet og Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Ifølge vandrammedirektivets artikel 17 skal Europa-Parlamentet og Rådet på Kommissionens forslag vedtage specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med grundvandsforurening. Dette krav opfyldes med det foreliggende direktivforslag.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om sagen.

2. Formål og indhold

Kommissionen har anført, at formålet med det foreliggende direktivforslag er at supplere vandrammedirektivet, som allerede indeholder omfattende bestemmelser om grundvandsbeskyttelse. Grundvandsdirektivet skal udmønte vandrammedirektivets bestemmelser om grundvand, uden derved at overlape de eksisterende bestemmelser.

Vandrammedirektivets bestemmelser om grundvand findes bl.a. i direktivets artikel 17. Artiklen fastsætter at Europa-Parlamentet og Rådet skal vedtage specifikke foranstaltninger til forebyggelse og kontrol med grundvandsforurening. Foranstaltningerne skal sigte på at opnå god kemisk tilstand for grundvandet, efter de definitioner der allerede er fastlagt i vandrammedirektivet.

De centrale elementer i forslaget til grundvandsdirektiv vedrører:

- Kriterier for vurdering af god kemisk tilstand for grundvand: Der er i artikel 3 opstillet kriterier for vurdering af god kemisk tilstand. Ifølge kriterierne må koncentrationen af henholdsvis nitrat og pesticider, samt relevante nedbrydningsprodukter af disse, ikke overskride specifikke grænseværdier.
- Tærskelværdier for forurenende stoffer: For de forekomster af grundvand der vurderes at være truede, skal medlemsstaterne senest 22. december 2005 opstille tærskelværdier for de forurenende stoffer der bidrager til at forekomsterne karakteriseres som truede. Medlemslandene skal dog som minimum fastsætte tærskelværdier for en række specifikke forurenende stoffer, der er nævnt i et bilag til direktivet. Kommissionen skal efterfølgende afgøre, om den på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne skal foreslå EU-dækkende miljøkvalitetskrav gennem en direktivændring. Begrundelsen fra Kommissionens side for at fastsætte kvalitetskrav på EU-niveau er at den kemiske tilstand herved vil kunne blive vurderet på en sammenlignelig måde i hele Europa, og at beslutningstagning i forbindelse hermed kan harmoniseres.
- Kriterier for påvisning af en væsentlig og vedvarende stigning i forurening af grundvandet, og for fastlæggelse af udgangspunkt for at vende stigningen: I artikel 5 opstilles der krav til den statistiske vurdering og påvisning af en stigende koncentration af forurenende stoffer, og for fastlæggelse af udgangspunktet for iværksættelse af foranstaltninger med henblik på at vende stigningen i forurening af grundvandet.

Herudover videreføres bestemmelserne i det eksisterende grundvandsdirektiv om beskyttelse af grundvandet mod forurening fra indirekte udledninger, det vil sige udledning af forurenende stoffer til grundvandet efter gennemsivning af jorden, gennem direktivforslagets artikel 6.

Hertil kommer at direktivforslaget sætter øget fokus på det mere terrænnære grundvand og grundvandets relation til overfladevande såsom vandløb, søer og kystvande.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Forslaget indebærer en konkret udmøntning af bestemmelser i EU's vandrammedirektiv og er derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Forslaget vurderes som proportionalt, idet bestemmelserne i forslaget ligger i forlængelse af det generelle forebyggende princip i vandrammedirektivet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Den lov som implementerer Vandrammedirektivet i dansk lovgivning, nemlig den kommende lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, vil medføre ændringer i følgende sektorlove: Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., Lov om miljøbeskyttelse, Lov om jordforurening samt Lov om planlægning.

Det foreliggende direktivforslag vurderes ikke at medføre behov for yderligere lovændringer i forhold til ovenstående.

Miljøstyrelsen skønner dog at bestemmelserne i direktivforslaget vil medføre behov for udarbejdelse af bekendtgørelser og tilhørende vejledninger til støtte for de decentrale myndigheder. Det gælder især med hensyn til vurderingen af god kemisk tilstand for grundvandet, fastsættelse af tærskelværdier, og opstilling af kriterier for påvisning af forureningstendenser for grundvand.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Direktivforslagets øgede fokus på det mere terrænnære grundvand har direkte betydning for både kortlægningen og overvågningen af grundvandet. Det er dog Miljøstyrelsens skøn at denne omlægning kan håndteres ved en omfordeling af den eksisterende indsats på området, og at der ikke er behov for at tilføre ekstra ressourcer til de decentrale myndigheder i den forbindelse.

Opstillingen af tærskelværdier er en ny opgave i forhold til de forpligtelser som direkte følger af vandrammedirektivet. Miljøstyrelsen skønner imidlertid, at tærskelværdierne kan opstilles ud fra eksisterende data uden nævneværdige meromkostninger for staten. Dermed skønner Miljøstyrelsen ikke at der vil opstå behov for kompensation af de decentrale myndigheder i forbindelse med denne opgave.

Med hensyn til vurdering af de erhvervsøkonomiske konsekvenser af direktivforslaget, bemærkes det at der ikke med forslaget tilføjes nye bestemmelser af væsentlig betydning for den fremtidige grundvandsbeskyttelse for Danmark i forhold til bestemmelserne i vandrammedirektivet eller den eksisterende lovgivning på området.

Direktivforslaget vurderes således ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Direktivforslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Der vil med forslaget blive sat øget fokus på grundvandets relationen til overfladevande såsom vandløb, søer og kystvande. Direktivforslaget vurderes dog at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet, da man allerede i den danske lovgivning har fastslået at hensynet til bevarelse af omgivelsernes kvalitet, og herunder også kvaliteten i overfladevande, som står i forbindelse til grundvandet, skal inddrages ved administrationen af relevante love.

5. Høring

Direktivforslaget er sendt i høring den 16. oktober 2003 med svarfrist til den 14. november 2003. Forslaget er sendt i høring til de 85 interessenter som blev hørt i forbindelse med lov om

miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, som er den lov der implementerer vandrammedirektivet i dansk lovgivning.